

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาแนวทาง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ขั้นศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน
2. ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน
3. ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน
4. ขั้นสรุปผล

การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน

ขั้นศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน มีดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, พุทธศักราช 2546 และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาได้แนวคิดและกรอบความคิดในการวิจัย
2. พัฒนาเค้าโครงการวิจัย โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมและเรียบเรียง เนื้อหาเป็นเค้าโครงการวิจัย
3. ออกแบบร่างแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยใช้กรอบความคิด ในการวิจัย ด้วยการสังเคราะห์เนื้อหา
4. พัฒนาร่างแนวทางร่วมกับกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงและเรียบเรียง เนื้อหาเป็นร่างแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
5. ศึกษาความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของร่างแนวทางการพัฒนาองค์การ แห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

ผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกเสนอขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิเรียนเชิญเป็นผู้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา จำนวน 5 ฉบับ พร้อมด้วยร่างแบบสอบถาม (ภาคผนวก ก) และเค้าโครงการวิทยานิพนธ์ แล้ววิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความตรงตามเนื้อหาว่าเนื้อหา

ในแบบสอบถามมีความครอบคลุมเรื่องที่ศึกษาเพียงใด โดยคำนวณหาค่าดัชนีที่มีความสอดคล้อง และคัดเลือกข้อความที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 (ยุทธ ไกยวรรณ. 2545 : 158-160) (ดังภาคผนวก ก)

6. ปรับปรุงร่างแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน จากข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยคัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีที่มีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ไว้ เป็นแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่มีความตรงตามเนื้อหา ส่วนข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.5 แสดงว่าไม่มีความตรงตามเนื้อหาจึงไม่นำมาเป็นแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน

ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน

ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน มีดังนี้

1. ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนจากกลุ่มประชากรด้านการบริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non probability sampling) โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 84) ได้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม

ผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกเสนอขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 17 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางและรับคืนด้วยตนเอง (ดังภาคผนวก ข)

เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่าของ ลีเคอร์ท (Likert rating scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าสิ่งที่ระบุในข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักคะแนนตามวิธีของ ลีเคอร์ท (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 156-157) ดังนี้

เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	1
เหมาะสมน้อย	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	2
เหมาะสมปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	3
เหมาะสมมาก	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	4
เหมาะสมมากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	5

การแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลค่าที่เหมาะสมของรายการในแบบสอบถามโดยใช้ ค่ามัธยฐาน มากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ น้อยกว่าหรือ เท่ากับ 2.00 (ศักดิ์ผจญ เริงใจ. 2547 : 75)

นำแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ในการตอบแล้วไปลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละและแปลผลตามลำดับของค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิจัยเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 วิเคราะห์โดยกำหนด $n = 17$ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทั้งหมดโดยกำหนดค่ามัธยฐาน ≥ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ≤ 2.00 เป็นแนวทางที่เหมาะสมและเอาคะแนนจากการตอบทุกข้อของผู้เชี่ยวชาญทุกคน หากค่าเฉลี่ยแล้วนำมาหาค่ามัธยฐาน อีกครั้ง

2. ปรับปรุงแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน

ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน มีดังนี้

1. หาค่าความเชื่อมั่นของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนศึกษาความเป็นไปได้โดยนำแบบสอบถาม (ดังภาคผนวก ค) ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากร

ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกเสนอขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอให้ออกหนังสือถึงกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง (ดังภาคผนวก ข) พร้อมแบบสอบถามจำนวน 30 ฉบับ ไปทดลองใช้โดยผู้วิจัยเป็นผู้แจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่า อัลฟา ค่าสัมประสิทธิ์ของ คอนบราซ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 132-133) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2. ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนจากกลุ่มประชากรผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (2548 : 1) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (2549 : 5) ของปีการศึกษา 2548 รวมทั้งสิ้น จำนวน 450 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ ด้วยกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) โดยนำจำนวนโรงเรียนแต่ละอำเภอมาเทียบสัดส่วนร้อยละเมื่อได้จำนวนแต่ละอำเภอแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 284 คน ดังตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ประชากร ผู้บริหาร	กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1		
พระนครศรีอยุธยา	49	30
ท่าเรือ	29	18
นครหลวง	21	13
บางปะหัน	31	19
ภาชี	26	17
มหาราช	17	10
วังน้อย	30	18
อุทัย	31	19
บ้านแพรก	9	6
รวม	243	150
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2		
บางไทร	34	22
บางซ้าย	17	10
บางบาล	26	17
บางปะอิน	36	24
ผักไห่	25	16
เสนา	43	28
ลาดบัวหลวง	26	17
รวม	207	134
รวมทั้งหมด	450	284

ผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกเสนอขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ขอให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 เพื่อขออนุญาตให้ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองเขตที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และจากเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา ทั้ง 2 เขต หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยได้ติดตามการส่ง แบบสอบถามกลับคืน และรับคืนด้วยตนเองจากเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา ทั้ง 2 เขต

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่ง การเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบ มาตรวัดประมาณค่าของ ลิกอร์ท โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าสิ่งที่ระบุในข้อคำถามนั้น มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด กำหนดระดับความคิดเห็นเป็นน้ำหนักคะแนนตามวิธีของ ลิกอร์ท (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 156-157) ดังนี้

เป็นไปได้น้อยที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	1
เป็นไปได้น้อย	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	2
เป็นไปได้ปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	3
เป็นไปได้มาก	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	4
เป็นไปได้มากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนน	5

การแปลความหมาย ได้กำหนดเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ยไว้ ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง	เป็นไปได้น้อยที่สุด
ระดับค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง	เป็นไปได้น้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เป็นไปได้ปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง เป็นไปได้มาก

ระดับค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง เป็นไปได้มากที่สุด

เกณฑ์การแปลค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้แก่ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 หมายถึง การกระจายของความคิดเห็นน้อย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1.00 หมายถึง การกระจายของความคิดเห็นมาก สำหรับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จะถือว่าประเด็นนั้นมีความเป็นไปได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117) และนำมาวิเคราะห์ t-test เพื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย 3.50 ว่ามีความเป็นไปได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หรือไม่

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ในการตอบแล้วไปลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และแปลผลตามลำดับของค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิจัยเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทั้งหมด แล้วทำการทดสอบเพื่ออ้างอิงทางสถิติเกี่ยวกับค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test ในการทดสอบ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเป็นไปได้ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปและมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ไว้ ข้อคำถามที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์นำไปปรับปรุงแก้ไข (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117)

3. ปรับปรุงเป็นแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ที่มีความเป็นไปได้

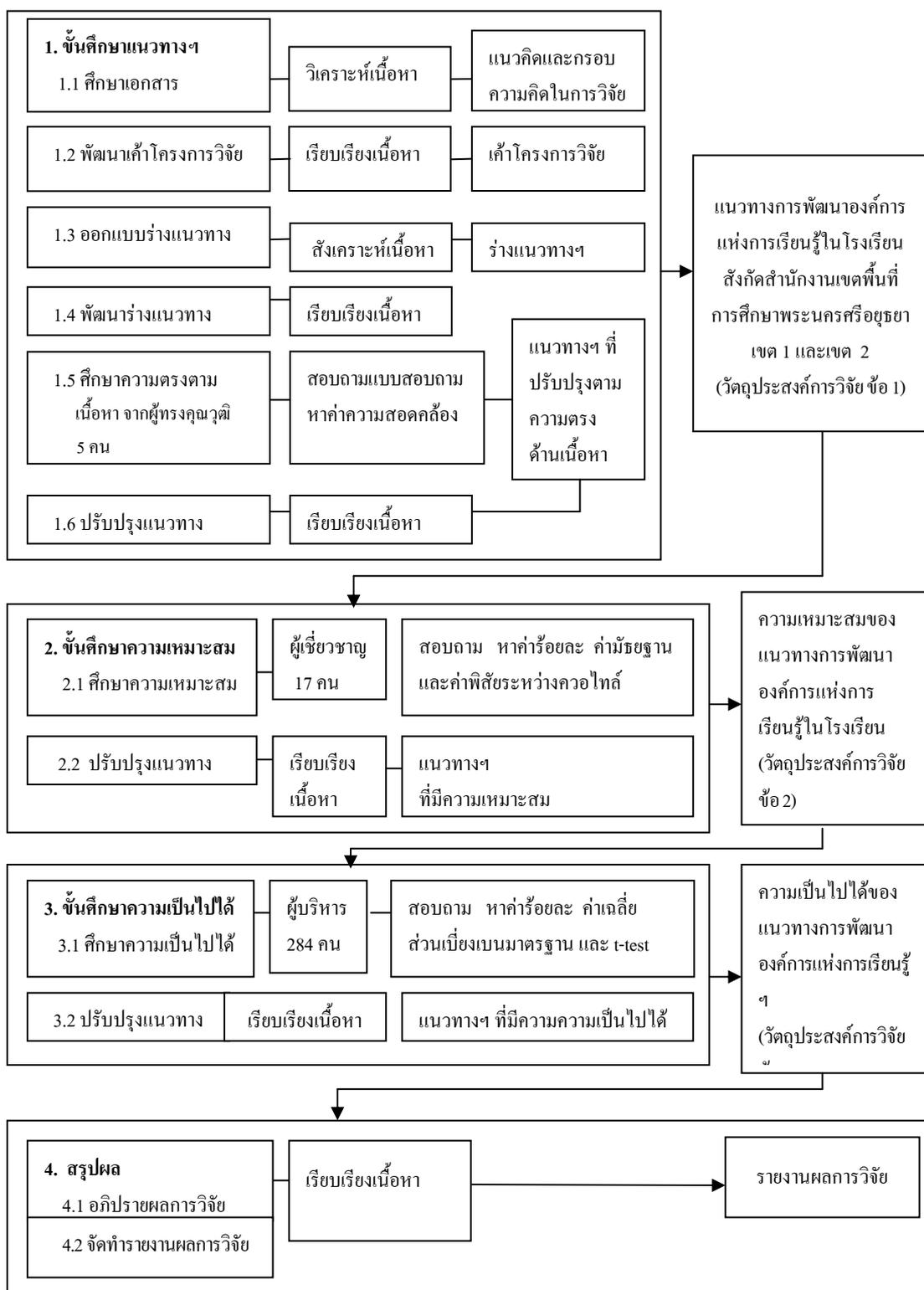
ขั้นสรุปผล

ในขั้นสรุปผล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. อภิปรายผลจากการศึกษาแนวทาง การศึกษาความเหมาะสมและการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

2. จัดทำรายงานผลการวิจัยโดยเรียงเรียงเนื้อหาเป็นรายงานผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2

ซึ่งสามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 วิธีดำเนินการวิจัย แนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2